

Briuselis, 2020 m. rugsėjo 16 d.
(OR. en)

10729/20

Tarpinstitucinės bylos:
2018/0216(COD)
2018/0217(COD)
2018/0218(COD)

AGRI 263
AGRILEG 96
AGRIFIN 70
AGRISTR 65
AGRIORG 61
CODEC 790
CADREFIN 230

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Dalykas: Dokumentų dėl BŽŪP reformos po 2020 m. rinkinys

a) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013

b) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013

c) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms

- Dabartinė BŽŪP reformos padėtis ir pasikeitimas nuomonėmis

Rengiantis 2020 m. rugsėjo 21 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdžiui, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas dėl dabartinės padėties, susijusios su dokumentų dėl BŽUP reformos rinkiniu, pranešime išdėstant diskusijų elementus ministrų pasikeitimui nuomonėmis, įskaitant tris klausimus, į kuriuos turėtų būti orientuojamasi debatuose.

Rengiantis patvirtinti bendrą požiūrį dėl BŽŪP reformos, toliau pateikiama planuojamų diskusijų 2020 m. rugsėjo 21 d. Tarybos posėdyje apžvalga, taip pat išdėstoma dabartinė padėtis kitų klausimų, įtrauktinų į spalio mėn. patvirtintiną bendro požiūrio tekstą, atžvilgiu.

Dabartinė BŽŪP reformos padėtis

Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas

Pirmininkaujanti valstybė narė Specialiajame žemės ūkio komitete pateiks dalinio keitimo reglamentą, kad spalio mėn. būtų galima susitarti dėl bendro požiūrio. Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, dalinio keitimo reglamento tekstas iš esmės jau yra stabilus, todėl ji sieks, kad Specialiajame žemės ūkio komitete būtų patvirtinta jo galutinė redakcija.

Horizontalusis reglamentas

Pirmininkaujanti valstybė narė tęs darbą atitinkamoje Tarybos darbo grupėje siekiant užbaigti darbą, kad spalio mėn. būtų galima susitarti dėl bendro požiūrio.

Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų

Nors Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų tekstą iš esmės galima laikyti stabiliu, yra svarbių klausimų, kuriuos reikia toliau svarstyti.

Žalioji struktūra

Valstybės narės yra ne kartą patvirtinusios savo užmojų didinti BŽŪP indėlį siekiant aplinkosaugos ir klimato tikslų. Kad būtų pasiektas didesnis užmojis aplinkosaugos ir klimato srityse, atitinkamai turi būti parengta vadinamoji žalioji struktūra.

1. **Ekologinės sistemos.** Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, patikimos ekologinės sistemos yra svarbi BŽŪP užmojo aplinkosaugos ir klimato srityse didinimo priemonė. Pirmininkaujanti valstybė narė pateikė pasiūlymų, apimančių privalomas ekologines sistemas valstybių narių atveju ir minimalią biudžeto dalį, numatytą ekologinėms sistemoms skirtiems asignavimams tiesioginių išmokų forma. Kelios valstybės narės pabrėžė, kad sunku numatyti ekologinėms sistemoms skirtų sumų įsisavinimą ir kad turėtų būti išvengta nepanaudotų ekologinėms sistemoms skirtų lėšų praradimo. Pirmininkaujanti valstybė narė atsižvelgė į šiuos susirūpinimą keliančius klausimus ir pristatė dviejų pakopų požiūrį siekiant išdėstyti minimalų biudžetą, numatant pradinį bandomąjį etapą, per kurį siūloma taikyti mechanizmą, kurio paskirtis – išvengti lėšų praradimo (su sąlyga, kad bus išnaudotos visos galimybės panaudoti atitinkamas lėšas, skirtas klimatui ir aplinkai naudingoms sistemoms). Pirmininkaujanti valstybės narė yra atvira valstybių narių ir Komisijos idėjoms dėl nepanaudotų lėšų klausimo ir tikisi, kad rugsėjo mėn. Tarybos posėdyje jai bus pateikta aktualių pastabų.
2. **Paramos sąlygos.** Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, siekiant užtikrinti pageidaujamą didesnę aplinkosauginį veiksmingumą, reikalinga plataus užmojo paramos sąlygų sistema. Todėl visiems ūkininkams turėtų būti taikomos paramos sąlygos. Siekiant išvengti bereikalingos administracinės naštos, mažoms valdoms yra nustatyti supaprastinimai, numatant galimybę, valstybėms narėms nustatant geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartus, atsižvelgti į ūkių dydį, kartu galimybę taikyti supaprastintą kontrolės sistemą bei galimybę tam tikrai atvejais netaikyti administracinių nuobaudų.

Kalbant apie 9 GAAB, pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė nustatyti vienodą **minimalią gamybinių / negamybinių plotų ir objektų dalį** visoje ES.

Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, tokios minimalios dalies nustatymas turi atspindėti, viena vertus, platesnio užmojo tikslus aplinkosaugos ir klimato srityse ir, kita vertus, skirtingą padėtį valstybėse narėse. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė padidinti minimalų procentinį dydį nuo 5 % (kaip yra dabartiniame žalinimo kontekste) iki **[x] % ariamosios žemės atžvilgiu** ([x] % reiškia skaičių, dėl kurio turi būti susitarta ES lygmeniu). Turėtų būti galima **įskaičiuoti tam tikrą panaudojimą gamybos tikslais** į minimalią dalį – to primygtinai reikalavo daug valstybių narių. Tarpinių pasėlių atveju numatytas svorinis koeficientas yra 0,3. Kalbant apie tas valstybes nares, kurios pageidauja į minimalią dalį įskaičiuoti tik negamybinius plotus ir objektus, pirmininkaujanti valstybė narė siūlo mažesnę minimalią dalį, t .y. **3 %**.

Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, kiti GAAB ir teisės aktais nustatyti valdymo reikalavimai iš esmės turėtų likti tokie, kokius yra parengusi pirmininkavusi Kroatija.

3. **Antrojo ramsčio nuostatos aplinkos apsaugos ir klimato srityse.** Pirmininkaujanti valstybė narė siūlo palikti Kroatijos pirmininkavimo laikotarpiu parengtą kompromisinį tekstą dėl išmokų už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių su vieta susijusios kliūčių (66 straipsnis). Tokios išmokos atitinkamai būtų įskaičiuojamos į minimalią vertę – bent 30 % bendro EŽŪFKP įnašo, skirtino intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama konkrečių su aplinka ir klimatu susijusių tikslų.

Naujas įgyvendinimo modelis

Naujas įgyvendinimo modelis yra pagrindinė būsimos rezultatais grindžiamos BŽŪP dalis. Jis apima keletą konkrečių nuostatų, kuriomis siekiama atsisakyti ankstesnės reikalavimų laikymusi grindžiamos sistemos, pavyzdžiui, nuostatas dėl vieneto sumų už intervencines priemones nustatymo, nuostatas dėl veiklos rezultatų patvirtinimo ir dėl rodiklių.

Remdamasi anksčiau pirmininkavusių valstybių narių padaryta pažanga, pirmininkaujanti Vokietija šią svarbią temą intensyviai svarstė Horizontaliųjų žemės ūkio klausimų darbo grupės posėdžiuose. Be to, Specialusis žemės ūkio komitetas svarstė klausimą dėl būsimos rodiklių struktūros.

Bendras tikslas yra užtikrinti, kad įgyvendinti naują įgyvendinimo modelį valstybėms narėms būtų praktiškai įmanoma. Kartu Europos Komisija turi turėti pakankamą pagrindą peržiūrėti planavimą ir tvirtą pagrindą atlikti veiklos rezultatų peržiūrą. Kai kuriuos elementus dar reikia svarstyti, kad būtų rastas bendras sprendimas.

1. **Valstybių narių strateginių planų patvirtinimas.** Daug valstybių narių pareiškė didelį susirūpinimą ir iškėlė klausimų dėl būtino teisinio tikrumo, susijusio su Komisijos vykdomu valstybių narių strateginių planų patvirtinimo procesu. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė į Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų 106 straipsnį įrašė atitinkamą teisinį paaiškinimą. Šiuo pakeitimu siekiama paaiškinti, kad Komisijos atliekamas BŽŪP strateginių planų vertinimas turi būti grindžiamas tik tais aktais, kurie valstybėms narėms yra teisiškai privalomi.
2. **Rodikliai.** Rodiklių sistema turi būti aiški ir įmanoma įgyvendinti siekiant įrodyti, kad vykdant BŽŪP jos tikslai iš tikrųjų yra pasiekiami. Kartu Komisijai reikia pakankamai informacijos ir duomenų, kad ji galėtų atlikti veiklos rezultatų peržiūrą ir stebėti BŽŪP įgyvendinimą. Siekiant išnagrinėti BŽŪP indėlį siekiant tam tikrą aplinkosaugos ir klimato tikslų, atskiri rodikliai galėtų geriau atspindėti šios politikos poveikį. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė vėl nustatyti atskirus rodiklius dėl BŽŪP prisidėjimo prie oro kokybės, vandens kokybės ir tausaus vandens naudojimo. Pirmininkaujanti valstybė narė siekia su rodikliais susijusį darbą užbaigti Horizontaliųjų žemės ūkio klausimų darbo grupėje.

3. **Vieneto sumos.** Valstybės narės ne kartą prašė laikytis pragmatiško požiūrio į nustatytas vieneto sumas, visų pirma planuojant labai diferencijuotas intervencines priemones, pvz., labai tikslines intervencines priemones aplinkosaugos srityje pagal II ramstį. Šiame kontekste pabrėžta, kad ryšys tarp preliminarinių finansinių asignavimų intervencinių priemonių lygmeniu ir vieneto sumų bei produktų planavimo yra pernelyg nelankstus. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė atsisakyti pirminio požiūrio – grynai matematinės procedūros, taikytinos nustatant intervencinei priemonei skirtus finansinius išteklius. Taigi, pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlymais dar aiškiau parodyta, kad finansiniai asignavimai yra preliminarūs, o valstybėms narėms suteikta daugiau lankstumo planuojant. Be to, įtraukta vidutinių vieneto sumų ir bendrųjų produktų sąvoka. Tai ypač svarbu planuojant labai diferencijuotas intervencines priemones, pavyzdžiui, ekologines sistemas, tam tikras intervencines priemones aplinkosaugos srityje pagal II ramstį ir išmokas už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių su vietove susijusių kliūčių. Apskritai laikantis šio požiūrio bus labai supaprastintas intervencinių priemonių aprašymas. Pirmininkaujanti valstybė narė siekia darbą, susijusį su vieneto sumomis ir metinėmis veiklos rezultatų ataskaitomis, užbaigti Horizontaliųjų žemės ūkio klausimų darbo grupėje.

Tiesioginės išmokos

1. **Viršutinių ribų nustatymas ir proporcingas išmokų mažinimas.** Remdamasi Europos Vadovų Tarybos išvadomis dėl daugiametės finansinės programos (DFP), pirmininkaujanti valstybė narė patikslino teisinę formuluotę nurodydama, kad viršutinių ribų nustatymas valstybėms narėms turėtų būti savanoriškas. Išlaikydama pirminio Komisijos pasiūlymo esmę, ji taip pat nustatė savanorišką mažesnę nei 100 000 EUR dydžio tiesioginių išmokų mažinimo mechanizmą ir savanorišką viršutinių ribų nustatymą didesniems paramos gavėjams viršijant minėtą ribą – tokiu būdu valstybėms narėms būtų suteikta kuo daugiau lankstumo.
2. **Kiti tiesioginių išmokų klausimai.** Ankstesniais pirmininkavimo laikotarpiais padaryta didelė pažanga kitų tiesioginių išmokų srityje. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad pirmininkavusios Kroatijos parengtiems teisiniams tekstams galėtų pritarti didžioji dauguma valstybių narių.

Siekiant debatams 2020 m. rugsėjo 21 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje suteikti struktūrą, pirmininkaujanti valstybė narė norėtų paprašyti ministrų **pasikeisti nuomonėmis dėl šių aspektų, dėl kurių reikėtų politinių gairių:**

2. Nuo tada, kai buvo pateikti reformų pasiūlymai, valstybės narės iš esmės rėmė didesnę būsimos BŽŪP aplinkosaugos srities užmojį. Kad šis įsipareigojimas taptų konkrečiomis politikos priemonėmis, pirmininkaujanti valstybė narė pateikė redakcinių pasiūlymų, apimančių minimalius biudžeto asignavimus ekologinėms sistemoms, nuostatas, kuriomis siekiama išvengti nepanaudotų ekologinėms sistemoms skirtų lėšų praradimo, dviejų pakopų požiūrį dėl negamybinių plotų ir tam tikrų gamybinių plotų (9 GAAB standartas), lėšų rezervavimą agrarinės aplinkosaugos priemonėms II ramstyje ir tinkamą paramos smulkesniems ūkiams sąlygų sistemą.

1 klausimas

Ar sutinkate su pirmininkaujančios valstybės narės požiūriu į būsimos BŽŪP žaliąją struktūrą?

Kurie BŽŪP elementai, jūsų nuomone, būtų svarbiausi siekiant užtikrinti, kad būsimos BŽŪP aplinkosaugos ir klimato srities užmojai būtų veiksmingi ir įtikimi?

3. Tiesioginės išmokos ir toliau bus pagrindinė priemonė teikiant tikslinę paramą, kad ūkininkai galėtų tiekti aukštos kokybės maistą ir teikti visuomenines bei aplinkosaugos paslaugas ir kad būtų užtikrintas būtinas socialinis bei ekonominis stabilumas ir ilgalaikės ES ūkininkavimo perspektyvos.

Pirmininkaujanti valstybė narė, remdamasi anksčiau pirmininkavusių valstybių narių padaryta pažanga, pateikė pasiūlymų dėl būsimos tiesioginių išmokų sistemos struktūros, įskaitant bazinę pajamų paramą tvarumui didinti (BISS), papildomą pajamų paramą jauniems ūkininkams ir papildomą persikirstomąją pajamų paramą tvarumui didinti.

Remdamasi Europos Vadovų Tarybos išvadomis dėl DFP, pirmininkaujanti valstybė narė taip pat pasiūlė nustatyti savanorišką tiesioginių išmokų viršutinių ribų nustatymo mechanizmą, įskaitant nuostatas, pagal kurias valstybės narės dar labiau sumažintų tiesiogines išmokas dideliems paramos gavėjams, kartu užtikrinant didelį lankstumą toms valstybėms narėms, kurios nusprendžia tai padaryti.

2 klausimas

Ar sutinkate su pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlymais leisti valstybėms narėms lanksčiai naudotis tikslinėmis tiesioginių išmokų galimybėmis?

Ar manote, jog reikia papildomų rekomendacinio pobūdžio nuostatų, kad visoje ES būtų užtikrintas vieningas tiesioginių išmokų sistemos taikymas?

4. Naujas įgyvendinimo modelis yra viena iš pagrindinių būsimos BŽŪP ypatybių ir turi padėti padidinti BŽŪP veiksmingumą siekiant jos tikslų, taip pat gerinant BŽŪP atskaitomybę visuomenei. Be to, kadangi naujas įgyvendinimo modelis būtų visiškai naujas valdymo ir administracinis metodas, palyginti su senąja reikalavimų laikymusi grindžiama sistema, kelios pirmininkavusios valstybės narės dėjo daug pastangų, kad jis būtų praktiškas ir įmanomas įgyvendinti ne tik ūkininkams, bet ir nacionalinėms administracijoms bei Komisijai.

2020 m. rugsėjo 14 d. Specialiojo žemės ūkio komiteto posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė informavo Tarybą apie vykdomą darbą siekiant toliau tobulinti naują įgyvendinimo modelį.

3 klausimas

Kurios nuostatos, jūsų nuomone, yra svarbiausios siekiant užtikrinti pusiausvyrą tarp dėmesio sutelkimo į geresnį įgyvendinimą ir poreikio supaprastinti administravimą?

Kuriuos elementus siūlytumėte sustiprinti, kad tokia pusiausvyra būtų pagerinta?